

Depreme Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi

Yusuf Karaşin¹, Mustafa Filiz², Yalçın Karagöz³

Öz

Bu araştırmanın amacı, yetişkin bireylerin depreme yönelik tutumlarını ortaya koymak amacıyla bir ölçeğin geliştirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda İstanbul ili Avcılar, Beylikdüzü ve Esenyurt ilçelerinde ikametini sürdüren 18 yaş üstü 363 kişi örneklem kapsamına alınmıştır. İstanbul ilinin örneklem kapsamına alınmasının sebebi, yakın gelecekte İstanbul'da yüksek şiddetli bir depremin bekleniyor olmasıdır. İstanbul içerisinde ise Avcılar, Beylikdüzü ve Esenyurt ilçelerinin örneklem kapsamına alınmasının sebebi ise, bu bölgelerin depreme karşı yüksek risk barındırmasıdır. Katılımcılara hem çevrimiçi hem de yüz yüze anket yoluyla ulaşılmıştır. Katılımcılara ölçek kavramsal yapı ve madde havuzunun oluşturulması, uzman görüşünün alınması, pilot çalışma yapılması, test yeniden test güvenilirliği yapılması aşamalarından sonra uygulanmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS ve AMOS paket programlarından faydalanılmıştır. İç tutarlılık güvenilirliği için madde analizi yapıldıktan sonra yapısal geçerlilik analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda "Kaygı, Önlem, İhmal ve Kadercilik Algısı" şeklinde ifade edilen 4 faktör 41 sorudan oluşan bir ölçek geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçeğin depreme yönelik tutumu ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Büyük İstanbul Depremi, Deprem Riski, Depreme Yönelik Tutum, Marmara, Olası Deprem

Developing The Attitude Scale Towards Earthquake

Abstract

The aim of this research is to develop a scale in order to reveal the attitudes of the society towards earthquakes. For this purpose, 363 people over the age of 18 residing in Avcılar, Beylikdüzü and Esenyurt districts of Istanbul were included in the sample. The reason why Istanbul was included in the sample is that a high-intensity earthquake is expected in Istanbul in the near future. Within Istanbul, the reason why Avcılar, Beylikdüzü and Esenyurt districts are included in the sample is that these regions have a high risk against earthquakes. Participants were reached through both online and face-to-face surveys. The questionnaire was applied to the participants after the stages of conceptual structure and item pool creation, expert opinion, pilot study, test-retest reliability. IBM SPSS and AMOS package programs were used in the analysis of the data obtained within the scope of the study. Structural validity analysis was performed after item analysis for internal consistency reliability. As a result of the analysis, a scale consisting of 41 questions with 4 factors expressed as "Anxiety, Precaution, Neglect and Perception of Fatalism" was developed. It has been concluded that the developed scale is a valid and reliable measurement tool in measuring the attitude towards earthquakes.

¹Öğretim Görevlisi, İstanbul Gedik Üni., Gedik MYO, Tıbbi Hiz. ve Tek. Böl., Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı, İstanbul
İlgili yazar e-posta/Corresponding author e-mail: yusuf.karasin@gedik.edu.tr ORCID No: 0000-0002-4594-9290

² Öğretim Görevlisi, Artvin Çoruh Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
e-posta/ e-mail: mustafa2108@artvin.edu.tr, ORCID No: 0000-0002-7445-5361

³ Prof. Dr., Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Düzce
e-posta/ e-mail: yalcinkaragoz@duzce.edu.tr, ORCID No: 0000-0001-5642-6498

Bu makaleye atıf yapmak için / To cite this article

Karasin, Y., Filiz, M. ve Karagöz, Y., (2023). Depreme Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Afet ve Risk Dergisi*, 6(2), 548-561.

Keywords: Attitude Towards, Earthquake Risk, Great Istanbul Earthquake, Marmara, Possible Earthquake Earthquake

1. GİRİŞ

Deprem, gerçekleştiği bölgede, yapısal yıkım ve can kayıplarına sebebiyet vermekle kalmayıp, toplum hayatını derinden sarsma ve ciddi psikolojik etkiler oluşturma potansiyeline sahip bir doğa felaketidir (Nakajima, 2012). Bu durumda doğal afetler içerisinde yer alan depreme yönelik olarak bireylerde kaygı, depresyon, anksiyete vb. faktörler artış göstermektedir. Bu sorunların çözülmesi ve buna yönelik önlemlerin alınması elzemdir (Sönmez, 2022). Depremi tam olarak ne zaman ortaya konacağı bilinmemekle birlikte, bu konuda çeşitli tahminlerin deprem risk analizi modellemeleri ile yapıldığını söylemek mümkündür (Sevimli ve Ünlügenç, 2022; Sevimli, 2022; Karcı ve Şahin, 2022). Bu da hem bireysel hem kurumsal hem de devlet olarak depreme yönelik önlemler alması gerektiğinin bir gerçeğidir.

Genel anlamda depreme karşı çeşitli hazırlıklar mikro ve makro ölçekte yapılmaktadır. Özellikle çeşitli yasal zorunluluklar ve kısıtlamalar depreme hazırlık, depreme önlem konusunda önem arz etmektedir. Türkiye'nin deprem bölgesinde yer almasından dolayı çeşitli zamanlarda binaların yapılarını içeren yönetmelikler oluşturulmuştur. En son oluşturulan yönetmelik ise 2018 yılında yürürlüğe giren Türkiye Bina Deprem Yönetmeliğidir. Bu yönetmelikteki temel amaç, olası bir depreme karşı sağlam binalar yapılmasıdır (Karaşin ve Karaşin, 2022). Can kaybına depremin değil binanın neden olduğu bir düşünce bulunmaktadır. Bu düşünceden hareketle binaların depreme karşı dayanıklı yapılması gerekmektedir (Kaya Odaman ve Alakavuk, 2022). Öztürk ve Savaşır (2022) çalışmalarında depremde binanın önemine dikkat çekmektedir. 30.10.2022 tarihinde Sisam Adasında meydana gelen 6.6 büyüklüğündeki depremde adaya yaklaşık 70 km uzaklıkta bulunan İzmir'in Bayraklı ilçesinde ciddi hasarlar meydana gelirken depreme uygun olan binalarda hasarın bulunmadığı tespit edilmiştir. Deprem ülkesi olan Türkiye'de depreme uygun binaların yapılmasının elzem olduğu gerçeği bulunurken depreme yönelik algıdaki bir başka tutumun ise kadercilik olarak ifade edilen tutum olduğu görülmektedir. Bu tutuma göre depremden kaçınılamaz, depremin ilahi bir güç tarafından gerçekleştiğine inanılır (Kula, 2006; Şeker ve Akman, 2014). Bu durum alan yazına yansımaları aşağıdaki gibidir.

Büyük bir bölümü deprem kuşağı içerisinde yer alan Pakistan'ın Belucistan eyaletinin Quetta şehrinde hayatını sürdüren insanların örneklem alındığı bir çalışmada bireylerin depremin oluşturacağı muhtemel risklerin farkında olduğu ancak depreme karşı kaderci bir tutumda oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Ainuddin vd., 2014). Bu durumdan hareketle de bireylerin depreme yönelik tutumlarında ihmalin olduğunu söylemek mümkündür. Lübnan ve Türkiye'deki lise öğrencilerinin deprem konusundaki algılarını karşılaştırmalı olarak ortaya konan çalışmadaki sonuç, her iki ülke için de deprem konusunda kaderci tutumun ön planda olmasıdır (Baytiyeh ve Öcal, 2016). Depreme yönelik bilinçli olmak, bu konuyla ilgili eğitim almak, deprem hususunda önem arz etmektedir (Çavuş ve Balçın, 2020; Ulukoca vd., 2017; Maizar vd., 2021). Aşağıda bu durumun literatürde ki yansımaları özetlenmiştir.

Shapira vd. (2016) tarafından yapılan çalışmada İsrail ve Kanada'da sağlık hizmeti sunan hemşirelerin deprem konusunda bilgi, tutum, algı ve istekli olma durumları incelenmiştir. Sonuç olarak, Kanadalı hemşirelerin İsraili meslektaşlarına oranla daha istekli oldukları tespit edilmiştir. Bu da deprem konusundaki tutumda toplumdan topluma farklılık olabileceğini kanıtlamaktadır. Özdemir vd. (2021) öğretim üyeleri üzerinde yapılan çalışmalarında, öğretim üyelerinin depreme hazırlık düzeylerinin yetersiz olduğu, bu konuda eğitim ihtiyacının olduğunu ortaya konulmuştur. Deprem bölgesinde bulunan Tayland'ın Chiang Rai bölgesinde yaşayan yaşlıların deprem konusunda bilgilerinin olduğu ancak bu konuda bir hazırlıklarının bulunmadığı tespit edilmiştir (Songlar vd., 2018). Songlar vd. (2018) ile Özdemir vd. (2021) tarafından alana kazandırılan çalışmalar bu yönüyle benzerlik göstermektedirler. Bilen ve Polat (2022) öğretmen

adaylarının deprem konusundaki farkındalıklarını belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada, yer, zaman ve büyüklüğü hususunda depremin tahmin edilemeyeceği hakkında öğretmen adaylarında farkındalığın olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın bir başka sonucu ise deprem konusunda kişilerin eğitim alması gerektiğinin önemidir. Depreme yönelik bilgi düzeyini etkileyen faktörlerden birisi de depremin yaşanması muhtemel bir bölgede ikamet etmek olduğu tespit edilmiştir (Taghizadeh vd., 2012).

Deprem bilgisi ile deprem riski arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Kadercilik algısı ile deprem riski arasında ise negatif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon mevcuttur. Bu durum ise kadercilik algısının yüksek olmasının deprem riski bilgisi hakkında olumsuz bir tutuma sebebiyet verdiğini ortaya koymaktadır. Depreme yönelik eğitimler ile bilinç seviyesinin artırılması önerilmektedir (Aksa vd., 2020). Eğitim ile toplumun deprem konusundaki kadercilik algısı azaltılabilir. Bu konuda topluma din noktasında yön verebilen kişilere de büyük görevler düşmektedir (Baytiyeh ve Naja, 2014). Yari vd. (2019) tarafından İran'ın Tahran şehrinin 22 farklı bölgesinde ikamet eden bireylerin örneklem olarak alındığı çalışmada depreme yönelik tutumda kadercilik algısının düzeyinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Katılımcıların içerisinde kaderci tutuma sahip olanlar mevcut olmakla birlikte depremin tamamen bilimsel olarak gerçekleştiği tutumuna sahip olan bireyler de mevcuttur.

Depreme yönelik tutumda çeşitli faktörler etkilidir. Bu faktörler, bilişsel, sosyokültürel, ekonomik ve psikolojik faktörleri içermektedir. Psikolojik ve bilişsel faktörlerin diğer faktörlere göre daha önemli olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca eğitim yoluyla da depreme yönelik tutumda farkındalık oluşturulabilmektedir (Asgary ve Willis, 1997). Johnson ve Nakayachi (2017) tarafından alana kazandırılan çalışma Amerika Birleşik Devletleri ile Japonya'nın deprem bölgelerine yakın yerlerinde ikamet edenler örneklem alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmadaki amaç, bu bölgelerde yaşayan bireylerin depreme yönelik tutumlarının belirlenmesidir. İki grup arasında bazı değişkenlerin önem düzeyinde farklılık olsa da depreme yönelik tutumda motivasyon, depreme hazırlık durumu ve deprem deneyiminin etkili olduğu tespit edilmiştir. Armaş (2006) tarafından alana kazandırılan çalışmada deprem bölgesi üzerinde olan Bükreş'te ikamet edenlerin deprem konusundaki algıları incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda; yaş, eğitim, depreme maruz kalma gibi durumlarda deprem algısının değiştiği, bunun dışında yaşanan yer, ikamet edilen konut tipinin de deprem algısında önemli bir yeri olduğu tespit edilmiştir. Orta ölçekli bir deprem sonrasında deprem için hazırlıklı olmayı etkileyen faktörlerin deprem sigortası yaptırma istekliliği, dayanıklı konut tercih etmek olduğu tespit edilmiştir (Moon vd., 2019). Aksoy (2013) tarafından alana kazandırılan çalışmada depreme maruz kalmış 9. Sınıf öğrencilerinin deprem ile ilgili görüşleri alınmıştır. Katılımcıların depremi "kıyamet günü, korku, canavar ve beşik, ölüm ve felaket" olarak algıladıkları yapılan nitel araştırma sonucunda tespit edilmiştir. Aksoy (2013)'un çalışmasına benzer bir çalışmada Karakuş (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Karakuş (2013)'un çalışmasında depremi yaşayan öğrenciler tarafından deprem "kıyamet günü, ölüm, Azrail" gibi ifadelerle benzetilmiştir. Genç ve Sözen (2022)'in 728 öğrenci üzerinden gerçekleştirdikleri çalışmada deprem bilgi düzeyi ölçeğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ölçek geliştirme aşamaları uygulanmış ve bu duruma ilişkin ölçek literatüre kazandırılmıştır. Deprem tutum ölçeğini geliştirmeye yönelik Türkan vd. (2019) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin afet tutum ölçeği geliştirilmiş ve çalışma kapsamına alınan öğrencilerin afetlere karşı tutumları değerlendirilmiştir.

Afet ve kriz dönemlerinde sosyal medyanın kullanımında ciddi oranda artış görülmektedir. Artışın ciddi oranda olmasıyla birlikte doğruluğu teyit edilmemiş bilgilerin de paylaşılması çoğalmıştır. (Çanakçı vd., 2022). Deprem dönemlerinde sosyal medya kullanımında görülen artışla birlikte, özel hayatın gizliliği, kişisel verilerin korunması gibi hukuki hakların çiğnendiği görülmektedir. Bu da deprem sürecini yönetmede zorluk ortaya koymaktadır (Usta ve Yükseler, 2021). Ayrıca yeni medya kullanım araçları aracılığıyla etik ihlaller de artış görülmektedir (Serçelik ve Kasımoğlu, 2022). İletişim araçları içerisinde en çok kullanılanlardan birisi olan haber sitelerinin

deprem ve deprem sonrasındaki süreçte risk iletişimi açısından yetersiz kalmaktadır. Ayrıca haber sitelerinde depremin büyüklüğü ile haber sayısı da artmaktadır (Vural vd., 2022). Bu da kaygı durumunun artmasına sebebiyet verebilmektedir.

Tarih boyunca Türkiye'nin önemli şehri İstanbul'u etkileyen çok sayıda deprem yaşanmıştır. 1999 yılında Gölcük merkez üssü olmak üzere meydana gelen depremde şehirde ciddi bir yıkım yaşanmış ve çok fazla sayıda insan hayatını kaybetmiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde İstanbul'u da içeren ana Marmara fayının yakın geçmişte kırılmamış segmentlerinde yoğun bir enerjinin biriktiği, bunun da İstanbul'da ciddi bir depreme sebebiyet vereceği tespit edilmiştir (Şimşek ve Gündüz, 2021). Metropol olması göz önünde bulundurulduğunda olası İstanbul depreminin hem Türkiye hem de dünya için önemli etkilerinin olabileceğini söylemek mümkündür. Marmara bölgesinde, bilhassa da İstanbul'da beklenen deprem için bilim insanlarının önerilerinin yeterince dikkate alınmadığı görülmektedir. Bu dikkatsizlik sadece yönetsel açıdan değil aynı zamanda bireysel açıdandır (Atiker, 2008; Yakut, 2004). Tekeli-Yeşil vd. (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, beklenen İstanbul depreminde bireyleri tedbir almaya motive eden faktörler incelenmiştir. Bu faktörlerin deprem hakkında bilgi sahibi olmak, deprem deneyimi geçirdikten sonra bu yönde hareket etmek, deprem ile ilgili eğitimler almak olduğu tespit edilmiştir. Tekeli-Yeşil vd. (2011)'nin beklenen İstanbul depremi ile ilgili olarak 1123 kişilik bir örneklem ile yapılan çalışmada, katılımcıların deprem hususundaki farkındalığı ve risk algısının ortaya konması amaçlanan çalışmada sonuçların iyimser bir tablo gösterdiği görülmektedir.

Türkiye'de 06.02.2023 tarihinde ilk önce merkez üssü Kahramanmaraş Pazarcık, daha sonrasında da merkez üssü Kahramanmaraş Elbistan olan ve Türkiye'nin 10 ilini kapsayan depremde de çok sayıda insan hayatını kaybetmiştir. Bununla da kalmayıp bilhassa deprem bölgesinde ikamet edenler başta olmak üzere tüm Türkiye'de psikolojik ve travmatik bir durum oluşmuştur. 06.02.2023 tarihinde meydana gelen ve 10 ili etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerin yaklaşık 15 milyonluk bir nüfusu kapsadığı bilinmektedir. Bu sayıdan çok daha fazla nüfusu içinde barındıran ve yüz ölçümü olarak Kahramanmaraş merkezli depremlerden çok daha küçük olan İstanbul'da olası bir depremdeki can kaybının sayısını ifade etmek neredeyse imkânsızdır. Uzmanlar tarafından senelerdir dile getirilen büyük İstanbul depremi ile ilgili bölgede yaşayan bireylerin tutumunu ölçmek bu nokta önemli hale gelmektedir. Bu çalışmanın da ortaya konmasındaki yegâne motivasyon sebebi bu durumdur. Bu durum da bu çalışmanın özgün yanını ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın amacı, depreme yönelik tutuma ilişkin bir ölçüm aracı geliştirmektir.

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın amaç ve veri toplama araçları belirlendikten sonra, çalışmanın etik uygunluğu için Artvin Çoruh Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kuruluna başvuruda bulunmuştur. Kuruldan 30.12.2022 tarihli ve E-18457941-050.99-75962 sayılı etik kurul onayı alınmıştır. Anket hem çevrimiçi hem yüz yüze uygulanmıştır. Araştırma sürecinde Helsinki Etik Bildirgesine uygun davranılarak araştırmaya katılım sağlayan bireylerin anketi doldurmadan önce rızası alınmıştır.

2.2.Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde ikamet eden 18 yaş üstü bireyler oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise 18 yaş üstü olup Avcılar, Beylikdüzü ve Esenyurt ilçelerinde ikamet eden 363 birey kapsama dâhil edilmiştir. Avcılar ve Beylikdüzü olası İstanbul depreminde en çok zarar gören ilçelerden (Yücel ve Arun, 2010; Küçükali,2018; Güner,2020) olacakları için, Esenyurt ise

İstanbul'un hatta Türkiye'nin nüfusu en kalabalık ilçesi (TÜİK,2021) olduğu için araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.

Ölçek geliştirme çalışmalarında araştırma kapsamına alınacak katılımcı sayısının 260 ve üzeri olması gerekmektedir (Karagöz, 2021). Bu ölçüte göre araştırmada kapsamında ulaşılan 363 kişilik örneklemin, evreni temsil etme gücü adına yeterli olduğuna karar verilmiştir.

2.3.Araştırmanın Kavramsal Modeli

Depreme yönelik tutumda etkili olan faktörler (kaygı, önlem, ihmal ve kadercilik algısı) ile bu faktörler arasındaki yapısal ilişkilerin tespit edilmesi amacıyla araştırmanın kavramsal modeli tasarlanmıştır. Ölçek alt boyutlarının isimlendirilmesinde faktör altında toplanan maddeleri en iyi ifade eden kelimeler seçilerek kararlaştırılmıştır.

2.4.Ölçeğin Oluşturulma Süreci

Araştırmada katılımcılara uygulanacak anket formatı hazırlanırken kavramsal yapı literatüre (Asgary ve Willis,1997; Ainuddin vd., 2014; Beytiyah ve Öcal, 2016; Shapira vd., 2016; Sangler vd.,2018; Yari vd.,2019; Maizar vd., 2021; Özdemir vd., 2021 Öztürk ve Savaşır, 2022; Genç ve Sözen,2022) dayandırılarak oluşturulmuştur. Bu kavramsal yapıya uygun olarak da soru havuzu araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

2.5.Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Yöntemler

Araştırma kapsamında toplanan veriler IBM SPSS ve AMOS paket programları aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde yapısal eşitlik modellemesi altında doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır.

3.BULGULAR

3.1.Araştırma Verilerinin Güvenilirliği ve Pilot Çalışma

Geliştirilmek istenen ölçek ile ilgili ilk olarak ilgili literatür taranarak kavramsal yapı oluşturulmuştur. Bundan sonraki aşamada 44 sorudan oluşan soru havuzu oluşturulmuştur. Soru havuzuyla ilgili olarak teorik alt yapıya sahip 10 uzmanın görüşü alınmıştır. Daha sonrasında 20 kişi üzerinde pilot çalışma maddelerdeki ifade hataları, cevaplayanlar tarafından yanlış anlaşılma durumları, yazım hataları, imla hataları vb. hatalar düzeltilmesi için uygulanmıştır. Bu aşamalardan sonra havuzdaki soru sayısı 41'e düşürülmüştür. Test yeniden test güvenilirliği için taslak ölçek 35 kişiye 3 haftalık zaman aralığıyla, iki defa uygulanmış ve birinci ve ikinci uygulama arasındaki Pearson korelasyon katsayısı 0,82 (%82) bulunmuştur. Birinci ve ikinci uygulama arasında çok kuvvetli (çok yüksek) pozitif korelasyon vardır. Yani, farklı zamanlarda yapılan ölçümler çok benzerdir. Dolayısıyla ölçek yüksek derecede güvenilirdir. Nihayetinde 363 kişilik hedef kitleye anket uygulanmıştır.

Tablo 1'de alt faktörler ve ölçeğin tamamına ilişkin güvenilirlik katsayıları verilmiştir.

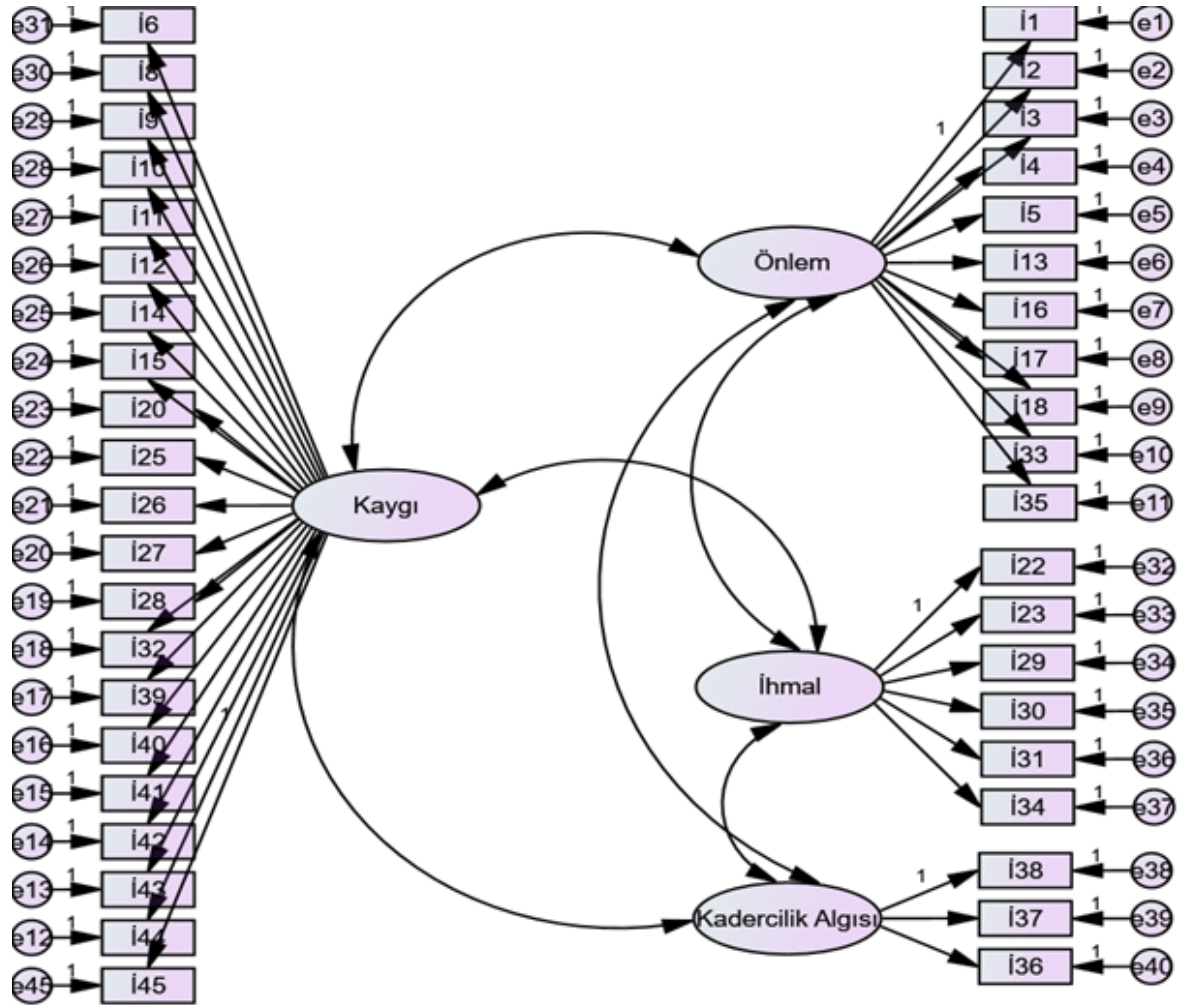
Tablo 1. Ölçek Güvenilirlik Katsayıları

Faktör	İfade Sayısı	Güvenilirlik Katsayıları
Ölçeğin Tümü	41	0,951
Önlem Faktörü	11	0,884
Kaygı Faktörü	21	0,914
İhmal Faktörü	6	0,830
Kadercilik Algısı Faktörü	3	0,776

Tablo 1 incelendiğinde kadercilik algısı faktörü hariç diğer tüm faktörlerin $0,80 \leq \alpha < 1,00$ arasında değer aldığı, kadercilik algısı faktörünün de $0,60 \leq \alpha < 0,80$ arasında değer aldığı görülmektedir. Bu durumda kadercilik algısı faktörünün güvenilir, diğer faktörlerin ise yüksek derecede güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

3.2.Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Bu bölümde IBM AMOS paket programı aracılığıyla depreme yönelik tutumu etkileyen faktörlere doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanarak verilerin varsayılan modele uyum derece test edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi ile yapısal geçerlilik analizi yapılmış ve model uyumunun diyagramı Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Modelin AMOS Diyagramı

Araştırmanın model uyumu sonuçları ise Tablo 2’deki gibidir.

Uyum indekslerinin kabul edilebilir değerleri; $\chi^2/sd < 5$, $RMSEA < 0,08$ ve $SRMR < 0,08$ şeklindedir (Munro, 2005; Hooper ve Mullen, 2008; Schumacker ve Lomax, 2010).

Tablo 2’de verilen uyum değerleri model uyumunun (model fit) iyi sağlandığını göstermektedir. Verilerin modele iyi uyum sağlaması modelin yapı geçerliliğinin olduğunu göstermektedir.

İyileştirilmiş ölçüm modeline ilişki doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonuçları Tablo 3’deki gibidir.

Tablo 2. Model Uyumu Sonuçları

Uyum İndeksleri	Hesaplanan Değer
CMIN/df (χ^2/sd)	2,840
RMSEA	0,071
SRMR	0,0684

Tablo 3. İyileştirilmiş Ölçüm Modeline İlişkin DFA Sonuçları

Faktörler	İfade	Standartlaştırılmış Değer	Tahmin	Standart Değer	T değeri	p	AVE	CR
Önem	İ1: Olası depreme karşı dayanıklı binada oturmayı tercih ederim	,592	1,248	,097	12,870	***	,42	,79
	İ2: Deprem bölgesi olmayan bir yerde ikamet etmek isterim	,730	1,150	,094	12,207	***		
	İ3: Oturduğum binanın depreme dayanıklı olması bana huzur verir	,743	,778	,064	12,112	***		
	İ4: Deprem riskine yönelik olarak üst katlarda oturmayı tercih ederim	,568	1,510	,117	12,939	***		
	İ5: Olası bir depremde sığınabileceğim yeşil alanın olduğu yere yakın bir binada oturmayı tercih ederim	,687	1,057	,085	12,484	***		
	İ13: Çok iyi bir iş fırsatı tarafıma sunulsa bile deprem bölgesinde yaşamak istemem	,560	1,487	,115	12,959	***		
	İ16: Olası bir depreme karşı, deprem çantasının her zaman hazır olması gerektiğini düşünüyorum	,726	,942	,077	12,242	***		
	İ17: Oturduğum dairede depreme hazırlık için mobilyalarımı duvara monte ettirmeyi düşünüyorum	,614	1,158	,090	12,797	***		
	İ18: Olası bir depreme karşı eğitim almayı düşünüyorum	,537	1,398	,107	13,015	***		
	İ33: Depreme dayanıklı olmayan yapıların yıkılıp, yerine yenisinin yapılması gerekmektedir	,650	1,234	,098	12,661	***		
	İ35: Olası bir depreme yönelik olarak her bireyin ilk yardım eğitimi almadığını düşünüyorum	,665	1,165	,092	12,593	***		
	İ6: Depreme dayanıklı olduğu iddia edilen binanın depreme dayanıklı olduğu yönünde içimde bir şüphe bulunur	,576	1,352	,103	13,063	***	,34	,85
	İ8: Yeni inşa edilen binaların tamamının deprem yönetmeliğine uygun olarak inşa edildiğini düşünmüyorum	,600	1,289	,099	13,010	***		
	İ9: Yüklenici firmanın maliyeti düşürecek biçimde hareket ettiğini düşünürüm	,570	1,247	,095	13,075	***		

Kaygı	İ10: Oturduğum bina depreme dayanıklı olsa bile içimde her zaman bir endişe bulunur	,572	1,223	,094	13,071	***		
	İ11: Deprem haberlerini izlemekten çekinirim	,408	1,785	,134	13,296	***		
	İ12: Depremde hayatını kaybedenlerin hikâyeleri beni psikolojik olarak etkilemektedir	,498	1,442	,109	13,194	***		
	İ14: Olası bir depremde, toplanma alanlarının az olduğunu ve burada kaos yaşanacağını düşünüyorum	,611	1,305	,101	12,983	***		
	İ15: Depremle ilgili olarak canlı haber yapılmasının kişi mahremiyetini zedeleyeceğini düşünüyorum	,546	1,441	,110	13,120	***		
	İ20: Toplum olarak depreme ilişkin haberler izlemek ve eğitim almak yerine magazin, dizi vb. yapımları izlemeyi tercih ettiğimizi düşünüyorum	,505	1,620	,123	13,184	***		
	İ25: Binaların yapım süresinin kısalması, bende deprem yönetmeliğinin uygulanmadığı hissiyatına sebep olur	,483	1,546	,117	13,214	***		
	İ26: Bina yapım sürecinin hızlanması için bazı yerel yönetimler tarafından depreme yönelik sakıncalı (dere yatakları vb.) olan yerlerde de ruhsat verildiğini düşünüyorum	,717	,976	,077	12,617	***		
	İ27: Olası bir depremde can vermekten çekinirim	,627	1,179	,091	12,943	***		
	İ28: Olası bir depremde evsiz kalacağımı düşündükçe psikolojik olarak yıpranıyorum	,639	1,290	,100	12,909	***		
	İ32: Olası bir depremde ailemden birisine zarar gelmesi beni çok büyük psikolojik buhrana iter	,647	1,175	,091	12,884	***		
	İ39: Oturduğum binanın yapılırken, kontrol edenlerin yasadışı gelir elde etmelerinden dolayı işini düzgün yapmadıklarına dair endişelerim var	,600	1,261	,097	13,011	***		
	İ40: Deprem bölgesinde yetişen bir çocukta ileride psikolojik olarak sorunlar çıkacağını düşünüyorum	,666	1,077	,084	12,824	***		
	İ41: Depreme karşı toplumun ilgisiz davranması beni rahatsız ediyor	,690	,867	,068	12,736	***		
	İ42: Depreme karşı yetkililerin ilgisiz davranması beni rahatsız ediyor	,714	,856	,068	12,630	***		
	İ43: Aklıma olası deprem geldiğinde endişelenirim	,649	,953	,074	12,880	***		
	İ44: Aklıma olası deprem geldiğinde belli bir süre sessizleşirim	,416	1,737	,131	13,289	***		
İ45: Basında sürekli deprem olabileceği haberleri beni rahatsız ediyor	,412	1,712	,129	13,293	***			
İ22: Kaçak yapılaşmanın ülkemizde hala devam etmesi olası depremde can kaybını arttıracaktır	,695	1,289	,107	12,015	***			

Depreme Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi

İhmal	İ23: Kira fiyatlarının yüksek olması, depreme dayanıklı olmayan yapılarda ikamet etmeyi arttırmaktadır	,599	1,288	,102	12,602	***	,46	,70
	İ29: Çok yüksek yapıların olası bir depremde can kaybını arttıracığını düşünüyorum	,720	,951	,081	11,791	***		
	İ30: Rant sağlamak uğruna olması gerekenden daha fazla katlı binalar yapılıyor	,766	,851	,076	11,233	***		
	İ31: Binaların belli aralıklarla depreme dayanıklılığının ölçülmediğini düşünüyorum	,710	,925	,078	11,888	***		
	İ34: Genel olarak, olası bir depreme yönelik olarak mobilyaları sabitleme ve deprem çantası bulundurma gibi hazırlığım bulunmamaktadır	,533	1,531	,119	12,854	***		
Kadercilik Algısı	İ36: Deprem, yaratıcının insanlara verdiği bir mesaj olduğunu düşünüyorum	,692	1,181	,129	9,185	***	,54	,61
	İ37: İnançım gereği depremin meydana gelmesindeki sebeplerden birisi, insanların dinden uzaklaşmasıdır	,785	,984	,135	7,285	***		
	İ38: İslam dininin buyrukları yerine tam olarak getirilirse depremlerin olmayacağına inanırım	,722	1,174	,118	9,911	***		

Regresyon değerleri, gözlenen değişkenlerin, gizli değişkenleri tahmin etme gücünü, yani faktör yüklenimlerini gösterir. Yukarıdaki her ikili ilişki için "p" değerleri 0,001'den küçük olduğu için faktör yüklenimleri önemlidir. p değerlerinin önemli çıkması maddelerin, faktörlere doğru yüklendiğini göstermektedir. Hair vd., (2010) göre CR'nin 0.60'tan büyük olduğu durumlarda AVE için 0,50'den küçük olması, Psaila ve Wagner (2007) göre AVE'nin 0.40'ın üzerinde olması uyum geçerliliğinin olduğunu göstermektedir.

4. SONUÇ

Depremler, dünya genelinde önemli bir doğal afet olarak kabul edilmektedir ve pek çok ülke deprem riski altındadır. Bu nedenle, toplumların depreme yönelik tutumları ve hazırlıkları büyük önem taşımaktadır.

Geliştirilen ölçek dört farklı boyuttan oluşmaktadır. Önlem boyutu, bireylerin deprem öncesinde ve sırasında alacakları önlemlere ilişkin tutumlarını değerlendirmektedir. İhmal boyutu ise, bireylerin deprem riskiyle ilgili ihmalcı davranışlarına odaklanmaktadır. Kaygı boyutu, bireylerin depreme yönelik endişelerini ve kaygılarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Son olarak, kadercilik algısı boyutu ise, bireylerin depremi kaderleri olarak görme eğilimlerini belirlemektedir.

Söz konusu dört alt boyuta ek olarak, kültürün depreme karşı tutumların şekillenmesindeki rolünün de dikkate alınması önemlidir. Bazı kültürlerde depremler uğursuzluk ya da ilahi bir azabın işareti olarak görülürken, bazı kültürlerde depremler hazırlıklı olunabilecek bir doğa olayı olarak görülür. Bu kültürel inançlar, insanların hem deprem öncesinde hem de sonrasında nasıl tepki verdiği üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir.

Bu ölçeğin kullanılmasıyla, Türkiye gibi deprem riski yüksek bir ülkede yetişkin bireylerin depreme karşı tutumları ve algıları daha iyi anlaşılabilir. Bu bilgiler, toplumların depreme ilgili hazırlık çalışmalarının yönlendirilmesi ve iyileştirilmesi için değerli bir kaynak olabilir.

Hükümet ve diğer kuruluşlar, depreme hazırlığı artırmak için farklı yetişkin gruplarının özel ihtiyaçlarını hedefleyen programlar geliştirmelidir. Örneğin, yaşlı yetişkinler için programlar kaygı ve korkuyu azaltmaya odaklanırken, genç yetişkinler için programlar deprem güvenliği becerilerini öğretmeye odaklanmalıdır.

Türkiye'nin deprem bölgesinde olduğu, çeşitli dönemlerde de ciddi yıkımlara sebebiyet veren depremler yaşandığı bilinmektedir. Bu ciddi yıkımlardan en son yaşananı 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş (Pazarcık ve Elbistan merkez üssü) merkezli depremlerdir. Bu depremlerde çok sayıda insan hayatını kaybetmiş, özellikle depremi yaşayanlar başta olmak üzere tüm ülke psikolojik olarak etkilenmiştir. Deprem konusunda bir bilincin gelişmesi, bu yönde eğitimlerin alınması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Ainuddin, S., Routray, J. K., & Ainuddin, S. (2014). People's risk perception in earthquake prone Quetta city of Baluchistan. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 7, 165-175. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2013.10.006>

Aksa, F. I., Utaya, S., Bachri, S., & Handoyo, B. (2020). The role of knowledge and fatalism in college students related to the earthquake-risk perception. *Jambá: Journal of Disaster Risk Studies*, 12(1), 1-6 . <https://doi.org/10.4102/jamba.v12i1.954>

Aksoy, B. (2013). Depremi Yaşamış Olan 9. Sınıf Öğrencilerinin "Deprem" Kavramına Yönelik Algılarının Nitel Açından İncelenmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 5(1).

Armaş, I. (2006). Earthquake risk perception in Bucharest, Romania. *Risk Analysis*, 26(5), 1223-1234. <https://doi.org/10.1111/j.1539-6924.2006.00810.x>

Asgary, A., & Willis, K. G. (1997). Household behaviour in response to earthquake risk: an assessment of alternative theories. *Disasters*, 21(4), 354-365. <https://doi.org/10.1111/1467-7717.00067>.

Atiker, E. (2012). Toplumsal Açından Marmara'da Deprem Riski. *İstanbul University Journal of Sociology*, 3(17), 1-29.

Baytiyeh, H., & K. Naja, M. (2014). Can education reduce Middle Eastern fatalistic attitude regarding earthquake disasters?. *Disaster prevention and management*, 23(4), 343-355. <https://doi.org/10.1108/DPM-12-2013-0219>.

Baytiyeh, H., & Öcal, A. (2016). High school students' perceptions of earthquake disaster: A comparative study of Lebanon and Turkey. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 18, 56-63. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2016.06.004>

Bilen, E., & Polat, M. (2022) Öğretmen Adaylarının Deprem Farkındalığına İlişkin Görüşleri. *Türk Deprem Araştırma Dergisi*, 4(1), 155-173. <https://doi.org/10.46464/tdad.1098199>

Çanakçı, M., Şaşmazlar, C., & Öztürk, S. (2022). Afet ve Kriz Yönetiminde Sosyal Medyanın Kullanımı Üzerine Bir Araştırma: Twitter Örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(3), 882-897. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.1136584>

Çavuş, R., & Balçın, M. D. (2020). Deprem Eğitim Merkezi Gezisinin Ortaokul Öğrencilerinin Depreme Yönelik Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 55-72.

Genç, M., & Sözen, E. (2022). Development of an Earthquake Knowledge Assessment Scale: Validity and Reliability Study. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 23(3).

Güner, B., (2020), Türkiye'deki Deprem Hasarlarına Dönemsel Bir Yaklaşım; 3 Dönem 3 Deprem. *Doğu Coğrafya Dergisi* 25(43), 139-152

Hair, J. J. F. Black, W. C. Babin, B. C. and Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis. International Encyclopedia of Statistical Science*. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-642-04898-2_395

Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. R. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic journal of business research methods*, 6(1), pp53-60

Johnson, B. B., & Nakayachi, K. (2017). Examining associations between citizens' beliefs and attitudes about uncertainty and their earthquake risk judgments, preparedness intentions, and mitigation policy support in Japan and the United States. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 22, 37-45. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2017.02.019>

Karagöz, Y. (2021). SPSS ve AMOS uygulamalı nitel-nicel-karma bilimsel araştırma yöntemleri ve yayın etiği (Güncellenmiş 3.Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Karakuş, U. (2013). Depremi Yaşamış ve Yaşamamış Öğrencilerin Deprem Algılarının, Metafor Analizi İle İncelenmesi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18(29), 97-116. <https://doi.org/10.17295/ataunidcd.31309>

Karashin, İ. B., & Karashin, A. (2022). Türk Deprem Yönetmeliklerinde Dolgu Duvar Etkilerinin Tarihsel Gelişimi. *Ejons International Journal*, 6(22), 493-500. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7221063>

Karcı, M., & Şahin, İ. (2022). Derin Öğrenme Yöntemleri Kullanılarak Deprem Tahmini Gerçekleştirilmesi. *Artificial Intelligence*, 5(1), 23-34. <https://doi.org/10.30855/AIS.2022.05.01.03>

Kaya, H. O., & Alakavuk, E.(2022). Mevcut Bir Kamu Binasının Deprem Güvenliğinin İncelenmesi. *Türk Deprem Araştırma Dergisi*, 4(1), 61-72. <https://doi.org/10.46464/tdad.995988>

Kula, N. (2006). İstenmedik ve beklenmedik olaylarla karşılaşan bireylere yönelik moral ve manevî desteğin önemi (Deprem ve bedensel engellilik örneği). *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 6(3), 73-94.

Küçükali, U. F.(2018) İstanbul'da Afet Riski Yüksek İlçelerin Planlama Açısından Değerlendirilmesi. *Planlama Dergisi*, 28(2), 171-178.

Maizar, E., Gayatri, D., & Nuraini, T. (2021). Knowledge of mitigation and attitude of preparedness of vocational health programs students in Jakarta in facing earthquake disasters. *Enfermería Clínica*, 31, S419-S423. <https://doi.org/10.1016/j.enfcli.2020.09.037>

Moon, J. W., Hwang, H., & Chung, J. B. (2020). Factors affecting awareness of preparedness after moderate earthquakes: An analysis of the Pohang earthquake in Korea. *Disaster Prevention and Management: An International Journal*. <https://doi.org/10.1108/DPM-07-2019-0209>

Munro, B. H. (2005). *Statistical methods for health care research (Vol. 1)*. lippincott williams & wilkins
Nakajima, Ş. (2012). Deprem ve sonrası psikolojisi. *Okmeydanı Tıp Dergisi*, 28(2), 150-155. <https://doi.org/10.5222/otd.supp2.2012.150>

Ozdemir, R., Demir, C., & Catak, B. (2021). Faculty members' earthquake preparedness levels and their related factors: a cross-sectional study from a university in a high-risk earthquake zone in Turkey. *Journal of injury and violence research*, 13(2), 151. <https://doi.org/10.5249/jivr.v0113i2.1513>

Öztürk, E., & Savaşır, K. (2022). Gökdelenlerde Alınan Deprem Önlemleri ve Sisam Depremi Bağlamında Folkart Kuleleri'nin İncelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 26(1), 52-62. <https://doi.org/10.19113/sdufenbed.935205>

Psaila, G. and Wagner, R. (2007). *E-Commerce and Web Technologies*. Austria: Linz, Springer.

Schumacher, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A beginners guide to structural equation modeling: SEM*. NewJersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Serçelik, H., & Kasımoğlu, S. (2022). Yeni Medyada Etik İhlaller: İzmir Depremi Örneği. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Sanat Araştırmaları*, 1(1), 128-141.

Sevimli, U. İ. (2022). Adıyaman ve Civarının İstatistiksel Deprem Risk Analizi. *Geosound*, 56(1), 62-80.

Sevimli, U. İ., & Ünlüoğlu, Ü. C. (2022). Malatya Ovacık Fay Zonunun Yazihan Segmentinin İstatistiksel Deprem Risk Analizi. *Geosound*, 56(1), 38-61.

Shapira, S., Aharonson-Daniel, L., Bar-Dayyan, Y., Sykes, D., & Adini, B. (2016). Knowledge, perceptions, attitudes and willingness to report to work in an earthquake: A pilot study comparing Canadian versus Israeli hospital nursing staff. *International emergency nursing*, 25, 7-12. <https://doi.org/10.1016/j.ienj.2015.06.007>

Songlar, T., La-or, N. P. P., Chomchoe, C., & Khunthason, S. (2019). Knowledge, attitude and practice (KAP) of earthquake preparedness amongst the elderly in risk areas: Chiang Rai, Thailand. *Journal of Health Research*, 33(1), 2-13. <https://doi.org/10.1108/JHR-12-2018-0167>

Sönmez, M. B. (2022). Deprem psikolojik etkileri, psikolojik destek ve korkuyla baş etme. *TOTBİD Dergisi*, 21, 337-343. <https://doi.org/10.5578/totbid.dergisi.2022.46>

Şeker, B. D., & Akman, E. (2014). Van Depremi Sonrası Duygusal, Bilişsel Ve Davranışsal Tepkiler: Polis Örneklemi İncelemesi. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(27), 215-231. <https://doi.org/10.21550/sosbilder.269510>

Şimşek, P., & Gündüz, A. (2021). A big earthquake awaits İstanbul: Mini review. *Afet ve Risk Dergisi*, 4(1), 53-60. <https://doi.org/10.35341/afet.849816>

Taghizadeh, A. O., Hosseini, M., Navidi, I., Mahaki, A. A., Ammari, H., & Ardalan, A. (2012). Knowledge, attitude and practice of Tehran's inhabitants for an earthquake and related determinants. *PLOS Currents Disasters*.

Tekeli-Yeşil, S., Dedeoğlu, N., Braun-Fahrlaender, C., & Tanner, M. (2011). Earthquake awareness and perception of risk among the residents of İstanbul. *Natural hazards*, 59, 427-446. <https://doi.org/10.1007/s11069-011-9764-1>

Tekeli-Yeşil, S., Dedeoğlu, N., Braun-Fahrlaender, C., & Tanner, M. (2010). Factors motivating individuals to take precautionary action for an expected earthquake in İstanbul. *Risk Analysis: An International Journal*, 30(8), 1181-1195. <https://doi.org/10.1111/j.1539-6924.2010.01424.x>

Türkan, A. H., Kiliç, İ., & Tiryakioğlu, M. (2019). Development of a disaster attitude scale and assessment of university students' attitudes towards disasters. *Ege Academic Review*, 19(4), 457-467. <https://doi.org/10.21121/eab.476531>

Ulukoca, N., Baş, D., & Kuloğlu, Y. (2017). Kırklareli Üniversitesi'nde Okuyan Öğrencilerin Depreme Yönelik Bilgi Ve Tutumlarının İncelenmesi. *TURAN: Stratejik Araştırmalar Merkezi*, 9(36), 768-776. <https://doi.org/10.15189/1308-8041>

Usta, E. & Yükseler, M. (2021). Afetlerde sosyal medya kullanımı ve etik ikilemler: İzmir Seferihisar depremi örneği. *Afet ve Risk Dergisi*, 4(2), 249-269. <https://doi.org/10.35341/afet.981246>

Vural, A. M., Taşkıran, H. B., Türkoğlu, S., Mehmet, S. A. R. I., Maral, T., Keskin, R. K., ... & Ağca, M. E. (2022). İnternet Gazetelerinde Deprem Haberleştirilmesi: Türkiye'nin En Çok Ziyaret Edilen Haber Sitelerinde Deprem İçerikli Haberlerin Risk İletişimi Bağlamında Analizi. *Yeni Medya*, 2022(13), 25-54. <https://doi.org/10.55609/yenimedya.1111441>

Yakut, İ. (2004). Toplumun Deprem Tehlikesine Hazırlıklı Olması ve Yerel Toplumsal Gruplarla Etkileşim (İzmit Saraybahçe'de Yapılan Alan Araştırması). *Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Araştırma Dergisi*, (4), 83-111.

Depreme Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi

Yari, A., Zarezadeh, Y., & Ostadtaghizadeh, A. (2019). Prevalence of fatalistic attitudes toward earthquake disaster risk management in citizens of Tehran, Iran. *International journal of disaster risk reduction*, 38, 101181. <https://doi.org/10.1016/j.ijdrr.2019.101181>

URL- 1 <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=nufus-ve-demografi-109&dil=1>, e.t: 24.05.2023

Yücel, G., & Arun, G. (2010). Mevcut Yerleşimlerin Deprem İçin Fiziksel ve Sosyal Etkilenebilirliğinin Belirlenmesi: Avcılar Örneği. *Megaron*, 5(1), 23-32.

Ek- Depreme Yönelik Tutum Ölçeği

ÖNLEM FAKTÖRÜ	
1	Olası depreme karşı dayanıklı binada oturmayı tercih ederim
2	Deprem bölgesi olmayan bir yerde ikamet etmek isterim
3	Oturduğum binanın depreme dayanıklı olması bana huzur verir
4	Deprem riskine yönelik olarak üst katlarda oturmayı tercih ederim
5	Olası bir depremde sığınabileceğim yeşil alanın olduğu yere yakın bir binada oturmayı tercih ederim
13	Çok iyi bir iş fırsatı tarafıma sunulsa bile deprem bölgesinde yaşamak istemem
16	Olası bir depreme karşı, deprem çantasının her zaman hazır olması gerektiğini düşünüyorum
17	Oturduğum dairede depreme hazırlık için mobilyalarımı duvara monte ettirmeyi düşünüyorum
18	Olası bir depreme karşı eğitim almayı düşünüyorum
33	Depreme dayanıklı olmayan yapıların yıkılıp, yerine yenisinin yapılması gerekmektedir
35	Olası bir depreme yönelik olarak her bireyin ilk yardım eğitimi almadığını düşünüyorum
KAYGI FAKTÖRÜ	
6	Depreme dayanıklı olduğu iddia edilen binanın depreme dayanıklı olduğu yönünde içimde bir şüphe bulunur
8	Yeni inşa edilen binaların tamamının deprem yönetmeliğine uygun olarak inşa edildiğini düşünmüyorum
9	Yüklenici firmanın maliyeti düşürecek biçimde hareket ettiğini düşünürüm
10	Oturduğum bina depreme dayanıklı olsa bile içimde her zaman bir endişe bulunur
11	Deprem haberlerini izlemekten çekinirim
12	Depremde hayatını kaybedenlerin hikâyeleri beni psikolojik olarak etkilemektedir
14	Olası bir depremde, toplanma alanlarının az olduğunu ve burada kaos yaşanacağını düşünüyorum
15	Depremle ilgili olarak canlı haber yapılmasının kişi mahremiyetini zedeleyeceğini düşünüyorum
20	Toplum olarak depreme ilişkin haberler izlemek ve eğitim almak yerine magazin, dizi vb. yapımları izlemeyi tercih ettiğimizi düşünüyorum
25	Binaların yapım süresinin kısılması, bende deprem yönetmeliğinin uygulanmadığı hissiyatına sebep olur
26	Bina yapım sürecinin hızlanması için bazı yerel yönetimler tarafından depreme yönelik sakıncalı (dere yatakları vb.) olan yerlerde de ruhsat verildiğini düşünüyorum
27	Olası bir depremde can vermektan çekinirim
28	Olası bir depremde evsiz kalacağımı düşündükçe psikolojik olarak yıpranıyorum
32	Olası bir depremde ailemden birisine zarar gelmesi beni çok büyük psikolojik buhrana iter
39	Oturduğum binanın yapılırken, kontrol edenlerin yasadışı gelir elde etmelerinden dolayı işini düzgün yapmadıklarına dair endişelerim var

40	Deprem bölgesinde yetişen bir çocukta ileride psikolojik olarak sorunlar çıkacağını düşünüyorum
41	Depreme karşı toplumun ilgisiz davranması beni rahatsız ediyor
42	Depreme karşı yetkililerin ilgisiz davranması beni rahatsız ediyor
43	Aklıma olası deprem geldiğinde endişelenirim
44	Aklıma olası deprem geldiğinde belli bir süre sessizleşirim
45	Basında sürekli deprem olabileceği haberleri beni rahatsız ediyor
İHMAL FAKTÖRÜ	
22	Kaçak yapılaşmanın ülkemizde hala devam etmesi olası depremde can kaybını arttıracaktır
23	Kira fiyatlarının yüksek olması, depreme dayanıklı olmayan yapılarda ikamet etmeyi arttırmaktadır
29	Çok yüksek yapıların olası bir depremde can kaybını arttıracığını düşünüyorum
30	Rant sağlamak uğruna olması gerekenden daha fazla katlı binalar yapılıyor
31	Binaların belli aralıklarla depreme dayanıklılığının ölçülmediğini düşünüyorum
34	Genel olarak, olası bir depreme yönelik olarak mobilyaları sabitleme ve deprem çantası bulundurma gibi hazırlığı bulunmamaktadır
KADERCİLİK ALGISI FAKTÖRÜ	
36	Depremi, yaratıcının insanlara verdiği bir mesaj olduğunu düşünüyorum
37	İnancım gereği depremin meydana gelmesindeki sebeplerden birisi, insanların dinden uzaklaşmasıdır
38	İslam dininin buyrukları yerine tam olarak getirilirse depremlerin olmayacağına inanırım